

Biljana J
Zene
iz Mocartove

Biljana J

*Žene
iz Mocartove*

*Majčice,
neće svanuti dan
bez tebe
u mojim mislima*

O rukopisu Žene iz Mocartove

*Bio je jasan dan kad je prvo lice ovog rukopisa (devojka, naratorka) stupila u Mocartovu ulicu u Zemunu, u ulicu otvorenih prozora i otvorenih duša, u potrazi za Fridom Novičić, glavnom junakinjom ovih priča, složenih u roman Mocartove ulice, **Žene iz Mocartove**, koja dreši i rizniči sudbine žena ove neduge ulice, a time i njihovih porodica.*

Ta jasnoća dana preneti je i u atmosferu i u stil ove knjige, pune duševne svetlosti, u kojoj je zaista sve jasno kao dan. Kristalna jasnost bije sa stranica ovog rukopisa.

Žene Mocartove ulice, prema ovom rukopisu, imaju svoje obične i po tom značajne živote i svoje ljudske sudbine, koje su u čestim nesaglasjima i koje donose svojevrsna iskušenja, što se često čine nerazrešivim, pa i kobno pretećim nesrećama, koje ipak prevazilaze zahvaljujući Fridinoj jednostavnoj čudotvornosti.

Frida Novičić, dobri duh Mocartove ulice, ima nenadanu i bogomdanu duševnu veštinu za pojam i težinu tuđeg tereta. Nju su sopstvene nesreće, sa kojima se srodila, naučile da razume nesrećne i da im se u pravom času, u bezizlazu, na pravi način

nađe i uputi ih - tako da nesreće odlaze iz ove ulice kao da u nju nisu ni zašle.

Nesreća oblikuje čoveka i prisiljava ga da upozna samog sebe. Onaj ko upozna sebe - može sa svima. To je Fridina čudotvorna tajna.

Frida deluje kao neko iz prvih dana stvaranja sveta i razume sve prauzroke. Sposobna da vlastite mane podnese kod drugih, Frida kao kakva alhemičarka duše kojoj se sve žene Mocartove ulice poveravaju, ima razumevanja za sve. A iz razumevanja proizlaze razrešenja. Ona im daje hrabrost da se suoče sa sobom, svojim manama, svojim greškama, i da se oslone na najbliže. I mane su lepe, ako se pojme sa posledicama i ako se dobro nose. Tajna kojom ona iskupljuje je jednostavna: Iskreno priznaj sve sebi. Slabići ne mogu biti iskreni. Iskrenost je kao san, iz koga se vraća životna snaga. Ona je pročišćenje, katarza u ljudskoj drami. Ona je nauk kako postići saglasnost sa sudbinom, jer je teže onom ko je sa njom u nesporazumu.

Pred nama je jedna stilski veoma jednostavna i lepa knjiga. Možda suviše jednostavna, i možda zato lepa. Čita se sa verovanjem da smo junakinje već sreli. Ima toplinu naive u najpozitivnijem smislu reči.

Spisateljica ovog rukopisa se jednostavno nije ni potpisala, što odgovara karakteru ove knjige, u kojoj se mire razum i osećaji.

Svesrdno je preporučujem za objavljivanje i čitanje.

Milovan Vitezović

*Zene
iz Mocartove*

*D*ugi nepregledni bulevari. Reke automobila.
U taksiju udobno i ušuškano.
Na radiju neki Di-džej miks.
Uvlačim dim duboko u sebe,
nervozna sam.

*Taksista me gleda u retrovizoru
i smeši se. Pravim se da ne vidim.*

*Prelazimo Brankov most i opet
novobeogradski bulevari. Ponekad mi se
učini da je Beograd veliki, nepregledan.*

*Lagano uplovljavamo u Zemun i sve
se menja. Kao da smo ušli u neku drugu
vremensku zonu. Sve je drugačije.*

*Automobil staje, gospodin mi pokazuje
rukom čošak Mocartove ulice.*

*Izlazim polako iz kola i u trenutku kada
moja noga stupa na kamenom popločanu
ulicu, kao da hodam tunelima vremena,
davnog vremena, gde se dodiruju
moja prošlost i sadašnji trenutak.*

*U srcu ponovo osećam ono zrno
pripadanja koje sam nekada davno izgubila
u gužvi, negde usput.*

Ne verujem da je slučajnost.

Možda iskušenje.

Ponajpre će biti ironija sudbine.

*Kročih u Mocartovu i bi to ljubav na
prvi pogled.*

Mocartova

Kuće u nizu, drvoredi, kaldrma.

Lišće šušta od blagog jutarnjeg povetarca, vazduh je pun mirisa.

Trotoar starinski, neko je nacrtao „školice“, to mi izmami osmeh.

Kao da svaka kuća ima svoj zvuk. Neko sluša radio, neko svira tiho na klaviru, neko sprema doručak, miriše hleb, pržena kafa.

Deca se grleno smeju.

Zvone zvona u daljini, znam, to je crkva Svete Trojice. Poziva vernike na jutarnju molitvu. Prođe jedna žena i brzo se prekrsti. Pogleda me i klimnu glavom.

Čuje se lavež pasa. Ne mogu da verujem, ali čujem i petla.

Kuće kao naslikane iz nečijeg sna, kao akvarel. Preklapaju se boje, oblici, kapije, ograde.

Prozori otvoreni, kapije skoro sve otškrinute.

Ovde žive ljudi koji veruju drugima, ovde žive ljudi van vremena. Odjednom osetih žestoku želju, kao bol, da im pripadam, da budem deo njih.

Skoro sam zaboravila zašto sam došla.

Ulica me dočekala nespremnu. Zavela me bezobzirno.

Idu mi školarci u susret, na leđima nose školske torbe. Jedna devojčica s kikicama i velikim belim mašnjama priđe mi, požele dobro jutro i procvrkuta:

– Vi sigurno tražite Fridu, to je ona, ona kuća tamo, na broju osam – pokaza je rukom i smeši se. Nasmejah se glasno i pomilovah je po glavi. Ne znam da li zbog toga što me podseti na detinjstvo s mašnjama u kosi, da li zbog toga što zna gde nepoznata osoba ide.

– Hvala – prošaputah – Hvala, mlada damo!

Isprati me sramežljivi dečji kikot.

Idem polako. Zagledam dvorišta, bašte, tremove, terase, cveće. Sve je umiveno i okupano suncem.

– Ma ne, ovo ja sanjam – prođe mi kroz glavu.

Odmahnuh, kao da hoću da se probudim i vidim da nisu snovi. Zaista ovakva ulica postoji i to u Zemunu, nekoliko autobuskih stanica od centra Beograda.

Radoznalo zagledam u prozore. Vidim heklane zavese, saksije ljubičica koje veselo stoje poredane. Zvončići koji zvone na promaji.

Na momenat se ukočih, nisam verovala svojim očima. Na jednom odžaku gnezdo i roda u njemu.

Trgnu me muzika iz jedne kuće. Ukućani slušaju džez. To me vrati u stvarnost. Shvatih da narušavam mir ove ulice, da sam svojom energijom i svojim mislima uznemirila spokoj i tišinu ovih trotoara. Učini mi se da sam razbila ravnotežu mirisa, boja i zvukova ove neverovatne oaze.

Trgnuh se i požurih prema broju osam.

Frida Novičić

(Mocartova br. 8)

*S*a zebnjom sam ušla u dvorište.

Moja drugarica Ana mi je pričala o Fridi.

Rekla je da sve zna. Zato sam i došla. Trebala mi je njena pomoć.

U dvorištu su sedele žene u tišini i nekoliko muškaraca. Poželela sam im dobro jutro i sela na slobodnu stolicu.

Vrata su se otvorila i na njima se pojavila niska, punačka ženica, godina – nešto preko šezdeset. Sa očima srne i nasmejanim licem, gledala je svakoga od nas. Podigla je ruku, pokazala na mene, i rekla:

– Ti, mala, ti, ulazi! Žene, ne ljutite se, ona je zakazala još prošle nedelje, došla je izdaleka!

Tišina, niko ne prigovara.

Ustadoh. Polako, nesigurnim korakom, krenuh ka njoj.

Spustila je ruku na moje rame i šapnula:

– Uđi, mila, ne boj se ništa!

Ušla sam u malu sobu, koja mi je izgledala kao da je van vremena. Ne znam kako da objasnim. Sve je bilo kako treba, ali je atmosfera bila za mene još ne doživljena. Valjda sam očekivala ženu sa urokljivim očima, turbanom na glavi, crnom mačkom na krevetu, koja se lenjo proteže,